

ADVIESNOTA

Datum	26 januari 2022	Portefeuillehouder	mr. S.H.M. Ornstein & P.J. Gaynor
Documentnr.	1584528/1584531	Programma	Bestuur en belasting & Digitale transformatie
Projectnummer	-	Afdeling	BDI
Bijlage(n)	1	Opsteller	A.J. Schaake

Onderwerp   Visie op de informatievoorziening 2021-2027

Voorstel

De commissie wordt gevraagd advies uit te brengen op onderstaand voorstel aan AB:

1. In te stemmen met de ambitie om te ontwikkelen naar een digitaal waterschap, zoals beschreven in de visie op de informatievoorziening.
2. D&H opdracht te geven om, op basis van de 3 ontwikkelsporen, invulling te laten geven aan de ambitie om te ontwikkelen naar een digitaal waterschap.

Inleiding

Op 8 november 2021 is de visie op de informatievoorziening (I-visie), tijdens de commissievergadering, teruggenomen door D&H. De vragen en opmerkingen uit de commissie zijn verwerkt in deze adviesnota en de bijbehorende aangepaste I-visie. De nieuwe I-visie en adviesnota liggen nu opnieuw voor ter behandeling in de commissie. Het doel is de I-visie, na akkoord van de commissie, ter besluitvorming door te geleiden naar het algemeen bestuur.

De I-visie:

Digitalisering en een goede informatievoorziening zijn essentieel om de komende jaren BOVI en BOP te kunnen realiseren. Ook komen externe ontwikkelingen rond digitalisering en cybersecurity steeds sneller op de maatschappij en daarmee het waterschap af. Dit maakt een goede I-visie noodzakelijk. Met de I-visie ontstaat voor het waterschap focus en prioritering voor de komende jaren.

In de I-visie wordt de ambitie uitgesproken om te ontwikkelen naar digitaal waterschap. Deze ambitie wordt geconcretiseerd in drie ontwikkelsporen. Deze sporen zijn:

1. *Het verder ontwikkelen van een toekomstbestendige, wendbare en veilige ICT-infrastructuur.*

Hierin wordt een nieuwe toekomst vaste ICT ontworpen en gerealiseerd. Dit maakt flexibel en veilig meebewegen, met de steeds grotere vraag om digitalisering en veiligheid, de komende jaren beter mogelijk.

2. *Het ontwikkelen naar een digitale netwerkorganisatie.*

Hiermee ontwikkelen wij op drie onderdelen, te weten: optimale digitale dienstverlening aan ingelanden en bedrijven; digitaliseren van onze eigen interne organisatie; en digitaal samenwerken met partners.

3. *Het inzetten op digitale transformatie.*

Hiermee onderzoeken wij kansrijke digitale innovaties op waarde voor onze organisatie en ontwikkelen wij de digitale vaardigheden van medewerkers. Het gaat hierbij dus vooral over organisatieontwikkeling.

Beoogd effect

De I-visie helpt ons doelen en ambities te realiseren op een digitale, toekomstgerichte en tegelijkertijd verantwoorde en veilige manier. Met deze I-visie nemen wij de regie in de snel veranderende en kansrijke wereld van informatievoorziening en brengen wij samenhang in al lopende initiatieven. De I-visie zorgt er ook voor dat wij veiligheid, privacy, de menselijke maat in onze dienstverlening en ontwikkeling van onze medewerkers expliciet aandacht blijven geven in alle toekomstige ontwikkelingen.

Argumenten

1.1 *De I-visie zorgt dat onze organisatie ambities en onze ICT opgaven in samenhang worden beschouwd.*

Onze inhoudelijke ambities en opgaven raken tegenwoordig altijd aan ICT en/of data. De BOVI 2050 brengt de wateropgaven voor ons gebied trefzeker in kaart. Hiermee beschikt onze organisatie over een goede startpositie om de uitdagingen van deze tijd aan te gaan. De BOVI en het BOP, de ontwikkelingen in de maatschappij en de ongekeerde technische mogelijkheden versnellen de ontwikkeling naar een digitale organisatie in grote mate. Deze onderwerpen zijn, meer dan ooit, onlosmakelijk aan elkaar verbonden. De I-visie zorgt dat dit in samenhang wordt beschouwd.

1.2 De I-visie vormt het kader voor ontwikkelingen en zorgt voor gerichte inzet van middelen.

De I-visie fungeert als meerjarenperspectief voor het hele waterschap. Het gaat over informatievoorziening, automatisering en informatieveiligheid in de waterketen, het watersysteem, waterveiligheid en de kantoorautomatisering. De I-visie focust op innovatie en digitale toegankelijkheid van onze organisatie en borgt de steeds belangrijker wordende onderwerpen als cybersecurity, privacy en toegankelijkheid van data. Ook onderwerpen als digitale inclusie¹ en menselijke maat zijn belangrijke onderwerpen bij de digitalisering. De I-visie fungeert als verbindende schakel tussen alle informatievoorzieningsinitiatieven.

1.3 De I-visie heeft een duidelijke fasering om de organisatie te helpen bij de digitale transformatie.

Digitale transformatie gaat niet vanzelf. Het veilig en goed veranderen van waterschapsprocessen vraagt een goede basis. Daarbij is door het bestuur de wens uitgesproken om op het onderwerp ICT te temporiseren. De eerste fase van de I-visie roadmap wordt daarom een opbouwfase. In de opbouwfase wordt de basis verstevigd voor het verdergaand digitaliseren van onze organisatie, we starten immers niet vanaf nul.

Het thema security en privacy is expliciet geen onderdeel van temporisering omdat dit een zeer belangrijk onderdeel is van een stabiele en veilige basis. Voor het digitaal werken zoals we vandaag al doen en om verdere digitalisering te faciliteren. De opbouwfase loopt tot en met 2023 en focust op:

1. De doorontwikkeling en het behoud van een stabiele veilige infrastructuur;
2. Het aansluiten op basisvoorzieningen van de digitale overheid;
3. Het onderzoeken en selecteren van innovaties die waarde kunnen toevoegen voor het waterschap;
4. Het opleiden en digitaal vaardig maken van alle medewerkers.
5. Het gefocust en verantwoord experimenteren met dataoplossingen.

Na 2024 gaat de opbouwfase over in de ontwikkelfase. In de ontwikkelfase wordt de beweging naar een digitaal waterschap daadwerkelijk ingezet.

1.4 De nieuwe I-visie maakt cybersecurity, privacy en ethiek expliciete speerpunten.

Digitaliseren van de organisatie zorgt voor extra afhankelijkheid van ICT en data. De I-visie zorgt dat onderwerpen als cybersecurity, privacy en ethiek in alle ontwikkelingen worden meegenomen als essentiële pijlers voor de informatievoorziening. Hieraan doen wij geen concessies en hierop wordt niet getemporeerd. Zonder borging van goede informatiebeveiliging, privacy en ethiek is digitaliseren onmogelijk.

---

¹ Digitale inclusie: Zorgen dat mensen die moeite hebben met de digitalisering van de maatschappij, of hier lastig aan kunnen deelnemen, niet worden uitgesloten van dienstverlening.

1.5 De I-visie geeft strategische onderbouwing voor de begroting.

In de begroting 2022 zijn, naast de bedragen voor het programma digitale transformatie, bedragen opgenomen voor investering rond cybersecurity, versterking van de informatievoorziening en de realisatie van de I-visie. De I-visie geeft richting aan deze investeringen. De exacte invulling van de investeringen wordt d.m.v. een uitvoeringsplan verder vormgegeven in de bedrijfsvoering.

Kanttekeningen

1.1 De visie op dienstverlening wordt niet vervangen door de I-visie.

Met de I-visie krijgt digitale dienstverlening een prominente plaats in dienstverlening van ons waterschap. De digitale dienstverlening gaat echter bestaande kanalen voor dienstverlening niet vervangen. Kanalen als persoonlijk contact, schriftelijke en telefonische correspondentie blijven bestaan. Digitaal heeft voortaan wel de voorkeur, maar wij bieden ook altijd de mogelijkheid tot face-to-face of analogo contact waar dat wenselijk is. In het masterplan dienstverlening zorgen wij voor een logische en integrale kanalen strategie, zodat onze dienstverlening efficiënt, effectief en voor iedereen toegankelijk is. Ontwikkelingen op dit vlak richten zich voornamelijk op het digitaliseren van onze dienstverlening, omdat de maatschappij digitaliseert.

1.2 De I-visie gaat processen binnen de organisatie en werkzaamheden van medewerkers veranderen.

Met het vaststellen van de I-visie wordt de eerste stap gezet in het veranderen van processen en werkwijzen. Veranderingen die noodzakelijk zijn. De veranderingen gaan daarbij het personeel en ons werk raken. Hiermee zitten aan de veranderingen niet alleen digitale of informatievoorzieningscomponenten, maar hebben ze ook een sterke veranderkundige component. Daarom is het essentieel dat het programma digitale transformatie het personeel en de werkprocessen helpt ontwikkelen/veranderen. Medewerkers krijgen opleiding en training om de digitale vaardigheden verder te ontwikkelen. Ook worden zij met een verplichte security en privacy training opgeleid in het juist handelen in de digitale wereld. Hiermee geven wij als werkgever aandacht aan het duurzaam inzetbaar houden van onze medewerkers en zorgen wij ook intern voor digitale inclusie.

1.3 De I-visie is geen project, maar een ontwikkelrichting van de organisatie.

De veranderingen aan de hand van digitalisering en informatievoorziening zijn de komende jaren niet meer weg te denken uit onze organisatie. De informatievoorziening is rand voorwaardelijk voor het uitvoeren van onze taken en het samenwerken met onze omgeving. De kostenstijging op het informatievoorzieningsvlak zal daarom een structurele stijging zijn. In sommige gevallen leiden deze extra kosten tot efficiëntie. Het kosten en baten aspect is komende jaren expliciet onderdeel van afweging bij initiatieven. Niet alle projecten zijn echter als revenuen terug te verdienen. Investerings in continuïteit van infrastructuur, versterken van veiligheid en privacy zijn noodzakelijke kosten. Deze zorgen voor risico verlagings of vermijden van eventuele toekomstige kosten en niet voor directe revenuen in de processen van het waterschap.

1.4 Sterke digitalisering brengt ook toenemende risico's met zich mee voor o.a. cybersecurity.

De organisatie zal de komende jaren sterk digitaliseren. De I-visie geeft richting en schept aandacht voor de risico's die hiermee ontstaan. Het investeren in cybersecurity en privacy zorgt voor het bewust omgaan en mitigeren van deze risico's. De investeringen die hiermee gemoeid zijn, zorgen voor een goed en gedegen riskmanagement. Hiermee wordt de kans op grotere kosten door incidenten rond informatieveiligheid en privacy in de toekomst verkleind.

1.5 De digitaliseringsopgave kunnen wij niet alleen.

De ontwikkelingen en de geschetste richting in de I-visie kan het waterschap niet alleen realiseren. Op dit vlak werken wij intensief samen met collega waterschappen en partijen als Het Waterschapshuis, lokale partners/mede overheden en/of marktpartijen.

1.6 Digitalisering is niet meer weg te denken uit ons werk.

De afgelopen jaren zijn ambities en doelen hoger en installaties ingewikkelder geworden. Hierdoor is de aansturing van installaties en processen steeds verder geautomatiseerd. Ook is door het automatiseren van processen en installaties de afgelopen jaren efficiëntie voordeel behaald. Deze ontwikkelingen zijn niet uniek en ook in de hele maatschappij zichtbaar. Het terugkeren naar geheel handmatige sturing is daarmee vaak niet meer mogelijk. Wij beschikken daarom over opties om op terug te vallen bij optredende stroomuitval of verstoring van de digitale aansturing. Installaties kunnen bij stroomuitval werken op noodstroomvoorzieningen of soms op mechanische aandrijving. Bij verstoring van de aanstuursoftware draaien de installaties door op basisinstellingen die in de installatieonderdelen zelf zijn vastgelegd.

Met het verder digitaliseren van onze organisatie is borging van bedrijfscontinuïteit nog belangrijker. Om deze reden wordt, op basis van de nu voorliggende I-visie, nog meer geïnvesteerd in de veiligheid en risicobeheersing van onze installaties en processen.

Financiën

De I-visie heeft financiële consequenties. Deze zijn in de begroting 2022 al inzichtelijk gemaakt en vastgesteld. Het komt neer op een structurele investering van 600K euro voor informatieveiligheid en een structurele investering van 1.2M euro voor de versterking van het informatiemanagement in de organisatie. Hiermee worden kwetsbaarheden in de organisatie aangepakt. Ook wordt de informatiebeveiliging en privacy geprofessionaliseerd.

Ten slotte is voor de opbouwfase van de I-visie (voor de periode 2022-2024) een verhoging opgenomen van 400K, 400K en 700K euro. Hiermee wordt gewerkt aan o.a. het ontwerpen en realiseren van een nieuwe ICT-infrastructuur en het ontwerpen & inzetten van de basis die noodzakelijk is voor optimale digitale dienstverlening aan ingelanden en bedrijven. Verder vooruitkijken is voor de realisatie van de I-visie nog niet mogelijk. In 2024 wordt opnieuw beschouwd welke ontwikkelingen op de organisatie af komen en welke stappen voor de ontwikkelfase ingezet gaan worden.

Vervolg

Met de I-visie geeft u richting aan de ontwikkeling van de informatievoorziening en digitalisering van waterschap Vallei en Veluwe. De I-visie wordt, in opdracht van D&H, uitgewerkt tot een tactisch uitvoeringsplan t.b.v. de realisatie van de opbouwfase.

Bestuurlijk zijn de sporen verdeeld over 2 portefeuillehouders. De digitale transformatie besturen wij als veranderopgave in een programma dat zich richt op de ontwikkeling van de organisatie (portefeuille heemraad Gaynor). Cyber weerbaarheid (informatiebeveiliging) en de toekomstbestendige digitale infrastructuur worden als onderwerpen door alle ontwikkelingen heen geborgd. Deze vallen onder de portefeuille bedrijfsvoering die belegd is bij de dijkgraaf. Cyber weerbaarheid en de toekomstbestendige digitale infrastructuur zijn rand voorwaardelijke en kader stellende onderwerpen binnen het waterschap. Wanneer nieuwe ontwikkelingen ontstaan vanuit bijvoorbeeld Digitale Transformatie of vanuit een ander organisatieonderdeel, doorlopen deze een zogenaamd "intake-proces" met een impactanalyse en een aantal checks en balances die cyberveiligheid en bedrijfscontinuïteit toetsen alvorens deze in de bedrijfsvoering worden doorgevoerd.

Ambtelijk is het CIO-office² belast met de sturing op de realisatie van de I-visie. Het algemeen bestuur wordt jaarlijks via de reguliere P&C cyclus geïnformeerd over de status en voortgang. Dit geeft het algemeen bestuur de mogelijkheid om bij te sturen.

---

² CIO-office: Ambtelijk orgaan dat sturing geeft aan de ontwikkeling van de informatievoorziening en de realisatie van de I-visie van het waterschap. Hierin hebben zitting: het voor informatievoorziening verantwoordelijke directielid (CIO), de programmamanager digitale transformatie, de manager ICT, de strategisch adviseur informatievoorziening, de beveiliging en privacy experts (CISO en FG) en twee afgevaardigden namens het primaire proces.

Datum 7 februari 2022
Onderwerp Visie op de informatievoorziening 2021-2027
Pagina 7 van 7

In 2024 wordt de I-visie herijkt. Dit vindt plaats aan het einde van de opbouwfase alvorens wordt ingezet op de ontwikkelfase. Herijking van de I-visie gebeurt op basis van de dan actuele ontwikkelingen en de stand van zaken rond de ontwikkelfase. De herijkte I-visie wordt wederom ter bestuurlijke besluitvorming voorgelegd aan het Algemeen bestuur.

Bijlagen

I-visie "Het digitale waterschap"

Ondertekening

Dijkgraaf en heemraden

Adviescommissie